«التحریر» از درون

چهارشنبه خونین
انقلاب، خود را می‌آزماید

نویسنده: سعد القرش. ترجمه: مریم حیدری

● همسر و بچه‌هایم برای بیرون‌رفتن آماده شدند. تلویزیون، امروز صبح، تصاویری زنده از قاهره و شهرهای دیگر نشان داد که در آنها، کسانی که گفته می‌شد، حامیان مبارک هستند، از مزایای استقرار امنیتی صحبت کردند که رییس‌جمهور آن را به‌وجود می‌آورد و اغتشاش‌هایی که نزدیک بود، کشور را به نابودی بکشانند.

ماشین‌مان به آرامی حرکت می‌کرد. توی خیابان‌ها، ماشین‌ها و موتورهای زیادی بودند که صاحبان‌شان به طرزی تصنعی ابراز خوشحالی می‌کردند. تنها ماشینی که پلاکارد حمایت از مبارک، روی‌اش نبود، ماشین من بود. نمی‌دانم خیابان‌ها و سردرِ خانه‌ها و مغازه‌ها چه زمانی با این همه پلاکارد پارچه‌ای و نوشته‌های روی دیوار پر شد؟ این همه پلاکارد کاغذی را چه کسی جلو و عقب ماشین‌ها چسبانده بود: «دوستت داریم مبارک»؛ «میدان التحریر، صدای همه مصر نیست»؛ «درود بر مبارک، درود، درود» و شعارهای دیگری از این دست در تایید مبارک و رد انقلاب میدان التحریر. «الاهرام المسایی» همان روز، تصویر پلاکاردی را منتشر کرد که روی‌اش نوشته بودند: «بله. مبارک، بزرگ‌ترین رییس‌جمهور و سیاست‌مدار مصری است. دانشجویان دانشکده خبرنگاری دانشگاه قاهره. با تو هستیم رییس‌جمهور. رهایش نکن.»

در سکوت از ماشین پیاده شدم و همسرم به طرف خیابان ۲۶ جولای و کورنیش نیل به راه افتاد. برای رفتن به میدان التحریر، دیر کرده بودم. به طرف اتحادیه وکلا، از خیابان گذشتم.

مویدان مبارک، سعی داشتند وارد اتحادیه وکلا شوند. پلاکاردهایی با عبارت «درود بر مبارک» در دست‌هایشان بود و شعار می‌دادند: «برادعی بزدل. مزدور آمریکا». این شعار را در پاسخ به اظهارات دیشبِ (سه‌شنبه) باراک اوباما می‌دادند که گفته بود انتقال حکومت در مصر «باید ملموس و مسالمت‌آمیز باشد و از همین الان، شروع شود.»

از سمت میدان «عبدالمنعم ریاض»، وارد میدان التحریر شدم. زیر بارش سنگ، کسی بازرسی‌ام نکرد. در «جمعه خشم»، برای انقلاب نمی‌ترسیدم. خودش، شجاع شده بود و در مقابل گلوله‌ها، قد علم می‌کرد. در روزهای بعد هم میدان، مرزهای انقلاب را ترسیم کرد. «بلطجی»ها آمدند و خواستند، این نوزاد را بربایند و نوزادی دیگر، به جایش بگذارند که ربطی به ما نداشت، اما شهروندان میدان می‌دانستند که کسی به شکست‌خورده رحم نمی‌کند و آن کس که پیروز است، قانونش را تحمیل خواهد کرد. جمهوری میدان التحریر، به قلمرویی برای عرب‌ها و مصریان در داخل و خارج کشورهای عربی، تبدیل شده بود.

درگیری در میدان بالا گرفته بود و صحبت‌ها و گزارش‌ها و درگیری‌ها و مقاومت‌ها لحظه‌به‌لحظه از طریق اینترنت به اطلاع همه می‌رسید.

نوری الجراح، تمام مدت به من تلفن می‌کرد. پرشور و درحالی‌که صدایش از هراس و هیجان می‌لرزید، می‌گفت: «نگذارید انقلاب، سرزمینش را از دست بدهد. شما، اکنون امید ملت‌های عرب هستید. ما را در خارج، سربلند کردید. جهان متوجه شد که ما شایسته زندگی هستیم و حالا ما به شما افتخار می‌کنیم. شما، تاریخ را تغییر خواهید داد و جهان، نفسش را در سینه حبس کرده و منتظر است. میدان التحریر، افتخار مصر و عرب است. از همین‌جا، از میدان التحریر یا میدان شهدا یا حریه، انقلاب‌های دیگری در دیگر کشورهای عربی اتفاق خواهد افتاد. به انقلاب، بی‌اعتنا نشوید. بنویس برادر! بنویس و دیگران را هم به نوشتن، دعوت کن. باید این حادثه تاریخی را ثبت کنید.»

دوستی دیگر از سوریه با من تماس گرفت و انقلاب را به من تبریک گفت. برایم آرزوی سلامتی کرد و گفت: «دل‌هامان با شماست.»

به دوستم، علی‌الشناوی در «الاهرام المسایی» گفتم مرخصی‌ام را برای یک هفته دیگر تمدید کند. یک هفته بعد هم زنگ زدم و همین درخواست را کردم. پرسید: تا کی؟ گفتم من همه جا، احساس غربت می‌کنم، جز در میدان و فقط بعد از رفتن مبارک است که می‌توانم سرِ کار بیایم.

ساعت حدود دو صبح بود. مدکور صالح، هر از گاهی زنگ می‌زد و جویای اوضاع و احوال و سلامتی‌ام می‌شد. گفتم میدان، الان امن است؛ فقط موزه در خطر است و هنوز، به طرفش شلیک می‌کنند. ماشین آتش‌نشانی هم نیامده. نزدیک صبح، هم اهالی میدان خسته شده بودند، هم سرکوب‌گران که روی پل، آرام گرفته بودند. پیشانی و سرهای ده‌ها نفر از انقلابیون، خونین و باندپیچی شده بود. بعضی‌هاشان هنوز می‌خواستند به معرکه درآیند! عادل گفت تا صبح می‌ماند. گفتم من به خانه برمی‌گردم. پیروزی انقلاب را در آزمون قدرت به او تبریک گفتم. گفت: زنده‌باد تکنولوژی. جنگ، به نفع اینترنت تمام شد، نه زیبایی و فرهنگ صحرا و بدویت.

داشتم از پل «جسر النیل» می‌گذشتم. اسامه عفیفی با من تماس گرفت. به او هم پیروزی انقلاب را تبریک گفتم:

«هر انقلابی، آزمونی دارد و ما امشب، با شایستگی پیروز شدیم.»

«بلطجی‌ها عقب‌نشینی کردند؟»

«بازمانده‌هاشان آنجا هستند. مهم این است که خطر رفع شد.»

گفتم درود بر تکنولوژی و خلاقیت عقل بشری. پرسیدم:

«قدیم چطور انقلاب‌ها پیروز می‌شدند؟»

ناگهان مکالمه قطع شد. شارژ تلفن، به خاطر تماس‌های زیاد تمام شده بود و باید در سکوت به راهم ادامه می‌دادم.

پادشاه عربستان ۳۰ کرسی «شورای مشورتی» را به بانوان داد

سیاست‌ورزی زنان از پشت «پرده»

میان زنان و مردان عضو شورا، پرده‌ای کشیده می‌شود

شرق: عربستان سعودی بیش از هر چیز به دلیل وضعیت عجیب و غریب زنان در آن شهرت دارد. عجیب به این دلیل که آنچه در هر جای دنیا قابل بحث نیست برای زنان عربستانی رویایی است که باید برای آن بجنگند. حق رای، رانندگی، مسافرت بدون قیم مردشان، کار و تحصیل بدون اجازه، معامله اموال بدون نیاز به شاهد مرد و غیره. می‌گویند ملک عبدالله پادشاه عربستان اصلاح‌طلب است و در سال‌های اخیر سعی کرده وضعیت زنان در عربستان را بهبود بخشد. اما اصلاح در چنین شرایطی چه معنایی می‌تواند داشته باشد؟ چند روز پیش پادشاه با فرمانی ترکیب مجلس شورای مشورتی را زیر و رو کرد و برای نخستین‌بار ۳۰کرسی مجلس شورای مشورتی کشور را به زنان بخشید. چیزی که در جامعه سلفی عربستان تنها از «فرمان قاطع پادشاهی» برمی‌آمد. فرمان پادشاه بخشی از برنامه توسعه او برای مدرن کردن کشور است. عضویت در مجلس شورای مشورتی برای زنان در کشوری که مردان سیستم سیاسی کشور را در قبضه خود دارند شاید گام مهمی باشد. اما نکته ماجرا این است که زنان در عربستان حتی شناسنامه ندارند یعنی هویت آنها تنها با شهادت قیم مرد قابل احراز است، زنان حق رانندگی ندارند و قیم مردشان باید آنها را به محل کار برساند، حق کار ندارند و قیم مردشان هر وقت بخواهد می‌تواند آنها را از کار منع کند و در این صورت معلوم نیست مجلس چگونه عضو از دست رفته خود را جایگزین خواهد کرد. در حالی که قوانین شریعت در عربستان برای اختلاط زنان و مردان تحت عنوان قانون «خلوت» مجازات‌های سختی در نظر گرفته است، معلوم نیست زنان و مردان نماینده چگونه باید با هم تعامل کنند. با این همه یک فعال حقوق زنان عربستانی می‌گوید: «این تصمیم خوب است ولی مسایل زنان همچنان باقی است. قوانین زیادی هست که باید متوقف شود یا دست‌کم تعدیل شود تا زنان معمولی بتوانند بدون مردان به رشد و بلوغ برسند.» او می‌افزاید: «حضور زنان در مجلس شورای مشورتی تصویر زنان در جامعه را ترمیم می‌کند. مردان وقتی می‌بینند زنان در نقشی مردانه ظاهر شده‌اند به آنها احترام خواهند گذاشت.» در عمل هم این امکان وجود دارد که یافتن راه حل برای تناقض‌هایی که پیش‌تر اشاره شد، راه را برای اصلاحات بیشتر باز کند. پادشاه مواظب است در روند اصلاحی خود مفتی‌ها را نرنجاند. با همه اصلاحات هنوز خاندان سلطنتی از مفتی‌ها و مفتی‌ها از خاندان سلطنتی حمایت می‌کنند. پادشاه سعودی تاکید کرده این تغییرات مورد تایید مفتی‌ها قرار گرفته است. در فرمان پادشاه، زنان ملزمند قوانین اسلام را بدون تخطی اجرا کنند. برای ضمانت زنان باید از ورودی جداگانه‌ای به شورا وارد شوند و میان آنها و مردان پرده‌ای کشیده می‌شود. سوال دیگر این است که اساسا مجلس شورای مشورتی در تعیین سیاست‌های کشور چقدر نقش دارد؟ مجلس شورای مشورتی ۱۵۰ عضو به علاوه یک رییس دارد. شورا می‌تواند قوانین را بازبینی کند و وزرا را استیضاح کند ولی قدرت قانونگذاری ندارد. همه اعضا را پادشاه برای دوره چهارساله تعیین می‌کند. این مجلس در نخستین دوره انتخابی بود ولی پس از آن کاملا انتصابی شد. اخیرا موج اعتراض علیه رژیم سعودی به رهبری شیخ «سلمان العوده» از علمای سعودی، با درخواست انتخاب اعضای «مجلس شورا» عربستان به جای انتصاب اعضای آن آغاز شده است. العوده معتقد است اگرچه برخی این اقدام را سمبلیک می‌دانند اما می‌تواند گام مثبتی باشد، افزون بر اینکه گسترش اختیارات این مجلس در عربستان مهم است. در سال ۲۰۰۹ نخستین دانشگاه مختلط در عربستان بازگشایی شد، از سال ۲۰۰۶ از زنان به عنوان مشاور استفاده می‌شد و ملک عبدالله وعده‌هایی برای همراهی با زنان در گرفتن حق رانندگی داده است. او در ۲۵ سپتامبر ۲۰۱۲ برای انتخابات شوراها برای نخستین‌بار به زنان حق رای داد و حتی برای اولین‌بار زنان از اجازه قیم مرد نیز برای انجام کاری معاف شدند. با این حال آنها تا سال ۲۰۱۵ - دوره بعد انتخابات - برای رای دادن باید صبر کنند. باید دید اصلاح وضعیت زنان در عربستان راه به کجا خواهد برد و پادشاه تا کجا قادر است مفتی‌ها و خاندان سلطنتی را برای اصلاحات بیشتر قانع کند.

عکس: AFP

بهترین و بدترین کشورها برای زنان از نگاه «ایندیپندنت»:

بهترین کشور برای زنان از تمام جنبه‌ها: ایسلند
بدترین کشور جهان برای زنان از تمامی جنبه‌ها: یمن
خطرناک‌ترین کشور برای زنان: افغانستان
بهترین کشور برای حضور سیاسی زنان: روآندا (در روآندا اکثریت اعضای پارلمان را زنان تشکیل می‌دهند.)
بدترین کشور برای حضور سیاسی زنان: عربستان سعودی، یمن، قطر و عمان
بهترین کشور برای مدیران ارشد زن: تایلند (۴۵ درصد)
بهترین کشور برای وضع حمل: یونان
بدترین کشور برای وضع حمل: سودان جنوبی (در کل این کشور فقط ۲۰ ماما مشغول به کار است)
بهترین کشور برای مشارکت اقتصادی: جزایر باهاما
بدترین کشور برای مشارکت اقتصادی: یمن
بهترین منطقه برای روزنامه‌نگاران زن: کارایب
بدترین منطقه برای روزنامه‌نگاران زن: آفریقای غربی
بهترین کشور از نظر حق سقط جنین: سوئد
بدترین کشور از نظر حق سقط جنین: فیلیپین، السالوادور و نیکاراگوئه
بهترین کشور از نظر مشارکت نیروی کار: بروندی (۹۲درصد اشتغال زنان)
بدترین کشور از نظر مشارکت نیروی کار: پاکستان (۲۵درصد اشتغال زنان)
بهترین کشور برای کسب درآمد: لوکزامبورگ و نروژ
بدترین کشور برای کسب درآمد: عربستان سعودی
بهترین کشور برای تحصیلات دانشگاهی: قطر
بدترین کشور برای تحصیلات دانشگاهی: چاد
بهترین کشور برای زنان ورزشکار: آمریکا
بدترین کشور برای زنان ورزشکار: عربستان سعودی
بهترین کشور برای رانندگی زنان: هند
بدترین کشور برای رانندگی زنان: عربستان سعودی
بهترین کشور برای مشاغل تخصصی: جامایکا
بدترین کشور برای مشاغل تخصصی: یمن

دور و نزدیک

مداخله نظامی فرانسه در مالی و سومالی

● **بی‌بی‌سی:** نیروهای دولت مالی می‌گویند با پشتیبانی هوایی ارتش فرانسه توانسته‌اند منطقه «کونا» که روز پنجشنبه تحت کنترل بنیادگرایان افراطی بود را پس بگیرند. رییس‌جمهوری فرانسه می‌گوید: مداخله نظامی فرانسه مطابق قانون بین‌الملل است و با موافقت ترائور دیونکوندا، رییس‌جمهوری موقت مالی انجام شده است. بریتانیا و آمریکا هم حمایت خود از فرانسه را اعلام کرده‌اند. همچنین براساس اعلام وزیر دفاع فرانسه، در پی عملیاتی ناموفق برای نجات یک گروگان فرانسوی در سومالی، یک سرباز فرانسوی کشته شده است. کماندوهای فرانسوی شبانه به شهر «بولو مارر» در جنوب سومالی رفته بودند. گروگان فرانسوی در اختیار گروه مسلح الشباب بود و پیش از این، گروگانگیرها فیلمی ویدیویی از او را منتشر کرده بودند.

مذاکرات نتیجه‌ای نداشت

● اخضر الابراهیمی، فرستاده مشترک سازمان ملل و اتحادیه عرب به سوریه، در پایان نشست خود با نمایندگان آمریکایی و روس در ژنو گفت که به نتیجه خاصی دست نیافته‌اند. همچنین مخالفان بشار اسد اعلام کردند که پایگاه هوایی استراتژیک «تفتناز» واقع در شمال سوریه را تصرف کرده‌اند. وزارت دفاع روسیه نیز اعلام کرد که نیروهای دریایی این کشور در نزدیکی سواحل سوریه مانورهایی برگزار می‌کنند. وزیر خارجه بریتانیا می‌گوید در صورت شکست تلاش‌های دیپلماتیک برای حل بحران سوریه، بریتانیا ممکن است اپوزیسیون میانه‌رو سوریه را مسلح کند. ملک عبدالله بن‌عبدالعزیز پادشاه کشور سعودی هم روز جمعه با صدور فرمانی از وزارت دارایی سعودی خواست مبلغ ۱۰ میلیون دلار به پناهندگان سوری اختصاص دهد. اما از دیگر سو بعد از بسته شدن گذرگاه طریبیل واقع در مرزهای مشترک میان عراق و اردن، وزارت دفاع عراق اعلام کرد که دو گذرگاه مرزی این کشور با سوریه از امروز بسته خواهد شد.

عزای عمومی در بلوچستان

● **بی‌بی‌سی:** در پی انفجار بمبی در ایالت بلوچستان در غرب پاکستان دولت سه روز عزای عمومی اعلام کرده است. پیشتر پلیس پاکستان از کشته شدن حداقل ۸۱ نفر در دو انفجار متوالی در یک سالن بیلیارد در شهر کویته، در جنوب غرب پاکستان خبر داده بود. لشگر جنگوی که یک گروه افراطی سنی است، مسوولیت این انفجارها را برعهده گرفته است.

موافقت با استیضاح نخست‌وزیر

نوری المالکی، نخست‌وزیر عراق قرار است در مجلس نمایندگان عراق استیضاح شود. هنوز تاریخ استیضاح تعیین نشده است. حمید کسار، نماینده پارلمان عراق از فراکسیون العراقیه قبلا گفته بود که این فراکسیون، درخواست رسمی استیضاح مالکی را به رییس مجلس داده است. (ایسنا)

عایشه قذافی در نیجر

عایشه قذافی دختر معمر قذافی به همراه خانواده‌اش از الجزایر به نیجر رفته است. همسر معمرقذافی تنها کسی است که در الجزایر باقی مانده و باقی اعضای خانواده قذافی این کشور را ترک کرده‌اند. مسوولان الجزایر هنوز رسما این خبر را تایید یا رد نکرده‌اند. (ایسنا)

پرز: عرفات نباید ترور می‌شد

شیمون پرز، رییس رژیم اسراییل در مصاحبه‌ای بی‌سابقه برای نخستین بار به نوعی به ترور یاسر عرفات اعتراف کرد. پرز گفته است که نباید یاسرعرفات، رییس سابق تشکیلات خودگردان فلسطین ترور می‌شد. فکر می‌کنم می‌توانستیم با او در آن زمان تعامل بهتری داشته‌باشیم. (نیویورک تایمز)

واکنش‌ها به قتل سه فعال کرد در پاریس

شرق: روابط پاریس با آنکارا این‌بار در زمان رییس‌جمهوری چپ فرانسه مورد آسیب قرار گرفته است. جسد سه فعال زن کرد در پاریس پیدا شده که همه آنان از ناحیه سر هدف گلوله قرار گرفته‌اند. به گزارش ایسنا، پلیس فرانسه می‌گوید که شواهد و قراین حاکی از قتلی حرفه‌ای با انگیزه‌های سیاسی است. احتمال داده می‌شود این قتل بعدازظهر چهارشنبه صورت گرفته باشد. چگونگی قتل «سکینه جانسیز» و دو همکار «مرکز کردها» در پاریس به نام‌های «فیدان دوگان» و «لیلا سلیماز» نشان از حرفه‌ای بودن قاتلان و سیاسی بودن این جنایت دارد. چند هفته است که گفت‌وگوهای صلح میان حزب کارگران کردستان ترکیه، حزب صلح و دموکراسی و سازمان امنیت ترکیه به نمایندگی از سوی دولت شروع شده است. برخی بر این باورند که کشتن این سه فعال کرد، با هدف کارشکنی در راه گفت‌وگوهای صلح بوده است. به گزارش پایگاه خبری دویچه‌وله، رجب طیب اردوغان، خواستار حفظ آرامش شده تا عوامل پشت پرده و علت قتل این سه نفر مشخص شود. روزنامه تودیززمان اما به نقل از نخست‌وزیر ترکیه می‌نویسد که او خواستار توضیح فرانسه در مورد این حادثه شده است. اردوغان همچنین اولاند را متهم کرده که با یکی از کشته‌شدگان این حادثه به طور مرتب دیدار داشته است. اردوغان می‌گوید: «رییس‌جمهوری فرانسه باید توضیح بدهد که چرا ملاقات‌های برنامه‌ریزی شده با یکی از اعضای گروه تروریستی پ‌ک‌ک داشته است». با این وجود نخست‌وزیر ترکیه می‌گوید که دولت ترکیه گفت‌وگوهای خود با عبدالله اوجالان را ادامه خواهد داد تا به نتیجه مطلوب برسد. «نتیجه مطلوب» از نظر اردوغان، دست کشیدن حزب کارگران کردستان ترکیه از مبارزه مسلحانه است. همزمان تیری فرانگولی، قاضی فرانسوی و مسوول امور ضد ترور چندی پیش اعلام کرد که چهار قاضی، هشت دادستان و ۲۸ کمیسار در ارتباط با مساله کردها در فرانسه در حال فعالیت هستند.

توافق برای واگذاری زودهنگام «رزم» به افغان‌ها

کنفرانس خبری «حامد کرزای» با «باراک اوباما» سه پیام مهم به دنبال داشت که پایان یافتن عملیات رزمی نیروهای آمریکایی در افغانستان در بهار سال آینده بیش از پیش در آن خودنمایی می‌کرد. همچنین از یک طرف باراک اوباما و حامد کرزای از مذاکره بین دولت افغانستان و رهبران طالبان در دوحه قطر حمایت کردند و از طرف دیگر کرزای تاکید کرد در پایان دوره ریاست‌جمهوری خود در سال ۲۰۱۴ از این پست کناره خواهد گرفت. بر اساس گفت‌وگوهای باراک اوباما و حامد کرزای رهبران آمریکا و افغانستان، بخش عمده عملیات رزمی نیروهای آمریکایی در افغانستان، بهار سال آینده پایان می‌یابد. روز جمعه باراک اوباما در حالی که همتای افغانش را در کنار خود داشت گفت: «از بهار سربازان ما در افغانستان ماموریتی متفاوت خواهند داشت: آموزش، مشاوره و کمک به نیروهای افغانستان.» روسای جمهوری دو کشور درعین حال توافق کرده‌اند که سرپرستی زندانی‌های افغان به دولت افغانستان سپرده شود. توافق تازه چندماهی زودتر از توافقی است که در اجلاس سال گذشته شیکاگو بین دو طرف صورت گرفت. اوباما یک‌بار دیگر تاکید کرد هدف آمریکا نابود کردن باقی‌مانده القاعده است و به این هدف نزدیک شده است. ائتلاف ملی، از گروه‌های عمده مخالف دولت و شماری از نمایندگان مجلس این توافق را «خطرناک» توصیف کرده و هشدار داده‌اند که این توافق باعث افزایش ناامنی در کشور خواهد شد. شماری از اعضای مجلس هم در واکنش مشابه، این توافق را خبر خوبی برای مردم افغانستان ندانسته‌اند.

عکس روز

در مراسمی به مناسبت کریسمس ولادیمیر پوتین تلاش کرد تا به یک کودک روس اظهار محبت کند، اما واکنش کودک در مقابل، چیزی جز ترس و گریه نبود.
عکس: AP